

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

basisschool Develhoek

Plaats : Zwijndrecht
BRIN nummer : 13SN|C1
Onderzoeksnummer : 290296
Datum onderzoek : 13 oktober 2016
Datum vaststelling : 21 december 2016

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	6
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	10
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	12
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	13
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	17

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

Basisschool Develhoek heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

Hieronder volgt een toelichting.

Toelichting

- De eindresultaten in de kernvakken zijn voldoende. De school is bezig streefdoelen te formuleren die zijn afgestemd op de kenmerken van de leerlingenpopulatie.
- Het aanbod voldoet aan de kerndoelen. Daarnaast is er aandacht voor de brede ontwikkeling van kinderen. Er wordt structureel aandacht gegeven aan burgerschap, engels en de sociaal emotionele ontwikkeling. Daarnaast wordt er op dit moment hard gewerkt om ook de cultuur-educatie een ruimere plek te geven binnen het curriculum.
- De kwaliteit van het lesgeven is van voldoende niveau. De analyse van de beschikbare leerlingengegevens en daarmee de afstemming van de instructie vraagt aandacht. Vooral bij de leerlingen, die meer aankunnen, en niet aan de plusklas deelnemen.
- De school zorgt voor een veilige, respectvolle, positieve omgeving voor leerlingen en leraren.
- De kwaliteitszorg is voldoende ontwikkeld op de school. Men heeft zicht op de kwaliteit van het eigen onderwijs en werkt voldoende planmatig aan kwaliteitsverbetering.
- Er is sprake van een op kwaliteit gerichte cultuur. Het team is voortdurend op zoek naar mogelijkheden om het onderwijs verder te verbeteren.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Daaronder staat steeds de toelichting. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij de standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Resultaten			•		

Onderwijsresultaten

Basisschool Develhoek kan laten zien dat de eindresultaten voor taal en rekenen/wiskunde voldoen aan de minimumnorm. De leerlingen van groep 8 scoren op de eindtoets in 2014, 2015 en 2016 boven de ondergrens die de inspectie hanteert bij de beoordeling van scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. Toch kan de school niet tevreden zijn. Voor 2017 lijken de resultaten kwetsbaar. De school heeft een plan van aanpak opgesteld, maar dit plan lijkt niet concreet genoeg en lijkt zo niet tot de benodigde resultaten te leiden.

De school kan, ook de onderwijsresultaten voor de sociale vaardigheden presenteren. De school organiseert veel voor de leerlingen op het gebied van samenwerken. Ze steekt ook in op burgerschap en cultuureducatie, maar dit vraagt van de school wel evalueerbare doelen om achteraf te kunnen bepalen wat het rendement hiervan is geweest. Daarnaast is het voor de school een uitdaging om de streefdoelen voor taal en rekenen ambitieuzer te formuleren in relatie tot de kenmerken van de leerlingenpopulatie.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod				•

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.2	Zicht op ontwikkeling			•	
2.3	Didactisch handelen			•	

Onderwijsproces

De Develhoek biedt een breed en eigentijds aanbod dat voldoet aan de wettelijke eisen. Een sterk punt is de leergang voor sociale vaardigheden, conflictbeheersing en burgerschap. In de groepen 1 en 2 hanteren de leraren een programma dat steeds beter aansluit op het aanbod van de peuterspeelzaal. Voor de hoogbegaafde leerlingen is er een plusaanbod, de 'Lightning Learners'. Het Engels als tweede taal heeft ook een prominente plaats in het aanbod van de school.

De school heeft voldoende zicht op de ontwikkeling van haar leerlingen. Zij brengt deze stelselmatig in kaart en signaleert vroegtijdig als de ontwikkeling stagneert. Verbetering is mogelijk door bij het analyseren van de gegevens na te gaan waardoor eventuele stagnaties of grote vorderingen worden veroorzaakt. De intern begeleider geeft aan dat het groepsoverzicht, de groepsplannen en de dagplanningen meer op elkaar afgestemd kunnen worden. De focus op de rol van de leerkracht is belangrijk. Het is tenslotte de leerkracht die bepaalt welk succes een aanpak bij een groep leerlingen of een individueel kind heeft. Daarom is het van belang om bij de evaluaties behalve op het product op ook meer in te zoomen op het proces. Waarbij de vraag steeds gesteld dient te worden of het doel al dan niet bereikt is en hoe dit komt.

De meeste leraren leggen doelgericht en duidelijk uit. Leraren geven verlengde instructie die echter vaak het karakter heeft van begeleide inoefening van schriftelijke opdrachten.

De taakbetrokkenheid verdwijnt naarmate de leerstof reeds beheerst wordt door de leerlingen of op het moment dat deze voor sommige leerlingen te moeilijk is. Tijdens het gesprek dat we gevoerd hebben met de leerlingen gaven zij aan dat ze soms moeite hadden met het feit dat zij verplicht moesten luisteren naar de uitleg van de leerkracht, terwijl ze allang aan het doel van de les hadden voldaan. Hierdoor lijkt effectieve leertijd voor hen verloren te gaan.

De inzet van cooperatieve werkvormen om de betrokkenheid en de motivatie te vergroten is een keuze van de school. Tijdens de klassenbezoeken kwam dit niet helemaal uit de verf. Wanneer alle leerkrachten de coöperatieve werkvormen zouden inzetten, zorgen zij er samen voor dat leerlingen meer van en met elkaar kunnen leren, waardoor het uiteindelijke rendement groter is.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.2	Veiligheid				•

Schoolklimaat en Veiligheid [of] Veiligheid

In school heerst er rust en orde in de groepen. De leraren en leerlingen gaan respectvol met elkaar om. Met preventief en curatief beleid (waaronder het eerder vermelde programma voor sociale vaardigheden) draagt de school zorg voor veiligheid op school. Indien zich toch incidenten voordoen, reageert de school alert. Recente enquêtes en gesprekken die de inspectie voerde met leerlingen en ouders bevestigen dit positieve beeld.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering				•
4.2	Kwaliteitscultuur				•

Kwaliteitszorg en ambitie

De schoolleiding en het team werken voortvarend en planmatig aan het realiseren van hun doelen. De onderwijskwaliteit wordt systematisch geëvalueerd tijdens twee teamvergaderingen per jaar, waarbij de specialisten een belangrijke voortrekkers rol spelen. Ook de resultaten van de groepen worden aan elkaar gepresenteerd. Het cyclisch proces van meerjarenplan, jaarplan en jaarverslag is duidelijk zichtbaar.

De schoolleiding is er zich van bewust dat naast evaluatie en verbetering, ook borging van bereikte kwaliteit belangrijk is. Dit gebeurt door middel van het vastleggen van afspraken in de leerstofafsprakenmap en door regelmatige lesobservaties.

Basisschool Develhoek heeft een professionele kwaliteitscultuur. Een sterk punt hierbij is dat de leraren verantwoordelijk zijn voor hun eigen ontwikkeling als professional. De school werkt met specialisten voor hoogbegaafdheid, rekenen, cultuureducatie, gedrag en Engels. Het team staat achter het gevoerde beleid en zet zich in om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op basisschool Develhoek.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

De school heeft het inspectiebezoek als bijzonder prettig ervaren en zijn blij met de handelingsadviezen, suggesties en opmerkingen van de inspecteur, die wij als zeer waardevol bestempelen. Het management van *Basisschool Develhoek* heeft dan ook een aantal concrete acties en verbeterpunten uit het inspectierapport 2016 geëxtraheerd die we de komende jaren meenemen in de ontwikkeling van de school. Deze hebben we in onderstaand schema weergegeven met daarbij het gewenste resultaat.

Actie/verbeterpunt	Resultaat
Afstemming instructie verdiepte groep.	Leerkrachten hebben zicht op welke onderdelen leerlingen uit de verdiepte groep wel/niet meedoen (opgenomen in planning/evaluatie groepsplan + opgenomen in (bijlage)dagplanning). Leerlingen die geen instructie nodig hebben gaan na start van de les aan het werk en er is een uitbreiding voor hen (waargenomen in klassenbezoeken en collegiale consultaties).
Leerkrachten geven verlengde instructie aan intensieve groep en beperken zich niet tot begeleide inoefening.	Leerkrachten starten de verlengde instructie altijd met: • Extra uitleg • Materiaal, indien mogelijk (waargenomen in klassenbezoeken en collegiale consultaties).
Concre(e)t(er) plan van aanpak maken m.b.t. opbrengsten groep 8.	Er is een concreet plan van aanpak m.b.t. het verhogen opbrengsten 2016-2017 t.o.v. de vakgebieden spelling, begrijpend lezen en rekenen.

Evalueerbare doelen opstellen m.b.t. burgerschap.	Er is een document opgesteld met daarin de doelen m.b.t. burgerschap met daarin concreet geformuleerd wat wij van leerlingen verwachten m.b.t. burgerschap.
Streefdoelen taal/rekenen ambitieus formuleren.	Streefdoelen zijn opgenomen in groepsplannen.
Evaluaties groepsplannen meer op proces.	De leerkrachten evalueren in de groepsplannen expliciet op het proces en benoemen daarin de rol van de leerkracht (didactisch handelen) en het effect hiervan. Leerkrachten leren van elkaar door elkaars evaluaties te lezen en feedback hierop te geven.
Groepsoverzicht – groepsplannen - dagplanning aanpassen om meer afstemming te krijgen.	Groepsoverzichten – groepsplannen - en dagplanningen zijn aangepast en er is een duidelijke afstemming.
Inzet coöperatieve werkvormen vergroten om betrokkenheid en motivatie leerlingen te vergroten.	Er is een lijst van coöperatieve werkvormen samengesteld. Alle leerkrachten kunnen deze werkvormen inzetten. Coöperatieve werkvormen worden vooraf ingepland op dagplanning. In de lessen rekenen, begrijpend lezen, W.O.-vakken en indien mogelijk taalverkennen wordt een coöperatieve werkvorm ingepast.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook basisschool Develhoek.

Op 13 oktober 2016 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een presentatie door de school met enkele praktijkvoorbeelden;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleider, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een de groepen 2b, 3a, 4, 6 en 8. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag heeft de inspectie een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

Hieronder staan de portretten van alle standaarden uit het concept-waarderingskader. Bij kwaliteitsonderzoeken gedifferentieerd toezicht wordt een bij de school passende selectie van deze standaarden beoordeeld.

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om.

De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en

op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende' of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.
- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.

- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.